

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 4 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társszerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petisor ára bélyegen kívüli 8 kr. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szögig 2 frt 30 kr, minden további megkezdett 100 szó után 1 frttal több

Nyitra fizet.

A gavallér ember — úgy mondják — sohasem jön zavarba; akár van pénze akár nincs, fizet. Ha van pénze, a sajátjából, ha nincs, kölcsönöz, de mindenkör fizet. Nyitra is gavallér város, hát fizet; nem egyszer, de kétszer. Nincs ugyan pénze, hát kölcsönöz és — eddig legalább — mindig fizet, fizet gavallérosan. Megépítette a nagy kaszárnyát, kölcsönre ugyan, rá is fizet évenként; de épített s mint haladó városhoz illik, egy nagy, kiszámíthatatlan stílusú épülettel lett gazdagabb. Ez nem volt neki elég; a mai gavallér ember modern ember is egyúttal, aki ilyen első csekélységre nem jön zavarba. Nyitrának sem volt elég tanulságos a kaszárnya-építés.

Haladnia kell, hát épített tovább. Mit épített? — Méntelep. Ezt is kölcsön vett pénzen ugyan, s erre is évenként ráfizet vagy négy ezer forintot, de épített, mert Nyitra gavallér város; kölcsön kér pénzt és fizet; épít és halad.

Kereskedelme — hangzik a panasz — megcsappant; vasutakkal vették körül, s elvonták tőle a vidéket; szegényedik, alig van az utóbbi időben valami forgalma. Hát kieszték a városi közgyűlésen, hogy ezt a forgalmat valami-

képen emelni kell, ha nem másképp, hát ilyen építkezéssel; csupa pénzkapacitás hangsúlyozta ezt, s az egyszerű polgári ész, mely sehogy sem tudta belátni, hogy hogyan lehet egy kétes értékű, sőt csaknem biztosan előrelátható veszteséggel járó vállalattal a város anyagi érdekeit emelni, leszavazták, leszavazták kétszer s a kaszárnya után épített a város menykő nagy méntelepét.

Ma már bizonyos, hogy a kaszárnya után a méntelepre is vagy négy ezer frtot ráfizetünk évenként. De hát azt lehetett volna mégis gondolni, hogy miután főképp a zsidóság érdeklődött melegen az építés iránt, hogy legalább ennek lesz valami haszna belőle s azt a sokat hangoztatott forgalmat legalább ő fogja a saját javára fordítani. Bár ez esetben is szeretnők azt a, ha mindjárt zsidó ész is látni, mely bebizonyítaná, hogy egy méntelep csak ugyan jár olyan hasznothajtó forgalom, melyet az építésen kívül még négy ezer forinttal kellene a városnak évenként megfizetnie? De hát a merkantilisták — az üzlemberek — úgy mondták s nekünk az ő érdekükben el kellett ezt hinnünk, azaz dehogy hittük el, egyszerűen leszavazták. Meglett hát a méntelep, ott pompázik a város szélén, — hát a forgalom? No erre ép a napokban kaptak a

merkantilista urak illetékes helyről kellő felvilágosítást. Árlejtés volt ugyanis hirdetve a méntelepi fogyasztási cikkekre (széna, zab stb.) Először maga a város pályázott s képviselője Székesfehérvárra zárandokolt el, hogy a parancsnokság székhelyén kapja meg a szállítást. Nem kapta meg. Ujból két izraelita polgártárs, Steiner és Schönfeld pályázott, a város ajánlatával. Szeptember óta húzódtott a dolog s végre mi lett az eredmény? Az, hogy a szállítási jogot Singer érsekujvári izraelita — nagykereskedő kapta meg.

No hát tisztelt városházi akkori többség, hogy tetszik ez a dolog? Ez olyan világos, mint hogy kétszer kettő az négy; ezt már nem az az — hogy is mondják — akadékoskodó néppárt mondja, hanem mondta a kormány, illetőleg annak az árlejtést vezető közege, osztálytanácsosa. Vajjon megett így a forgalom? Meg; csak hogy egy érsekujvári ember fogja azt élvezni s Nyitra fogja fizetni a méntelep, busásan, ráfizetéssel. Fogja törleszteni az építési kölcsönt és ráfizet az évi jövedelemre négy ezer forintot. Jaj, mert Nyitrának különös izlése van; neki először, évek előtt, sátoortábor kellett; vette-e hasznát, nem tudom, ezt nem sokára el fogják árverezni, megszűnik; sátoortábor után kellett neki kaszárnya. Ezen

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A bölcs és a veréb.

Modern mese.*)

Hol, hol nem élt egykor egy bölcs, kinek bölcsességénél csak kevélysége volt nagyobb. Nagy okossága tudatában megvetett mindent és mindenkit. Megvetését és utálatát azzal akarta éreztetni, hogy egy nagy erdő magányába vonult vissza, hol rengeteg tudása által fölényéről elmékedett.

Nagy tölgy árnyában tartózkodott, hol sűrű cserjés védte más szegény halandók tekintetétől. De nem védte meg, mert a veréb megtalálta.

Keserű bosszúságot gerjesztett fel a bölcs szívében a tolakodó veréb vég csiripelése. „Hess! te haszontalan madár, madarak utolsója!” kiáltott reá.

— No, no emberfi — válaszolá a veréb — csak nem az emberek elsejével van dolga a madarak utolsójának.

— Mondtam már, takarodjál s ne kellemetlenkedjél te semmi, megvetett szegény csepp, melylyel kisésem törődik.

*) Stolz Albán után.

Ó ember! tán sajnálkozól is felettem és részvéttel viseltetel cseppségem iránt, tán silány kabátom, rövid bőrnadrágom vagy a harisnya és lábbeli nélkülözése kelti fel szájakozáodat? O ne sajnálj, ne is búsulj sokat miattam, úgy sem fogom azt jobban kiérdemelni.

Ne csacsogj! volna kit sajnálnom. Mert mire való is vagy te tulajdonképen? fityülni sem tudsz, agyad kicsiny, eszed még kevesebb s egyáltalán mihez is értesz?

Igazad van, sőt még más madár őszszel útra kél, hogy körültekintsen és tapasztalatot gyűjtson az idegen országokban, addig én az egész esztendő, sőt majd egész életemet a szülőfalumban töltöm.

Szóval utálatos és haszontalan maradi vagy. Más madár pompás fészket rak, mint a tengelice vagy a fecske, mindenik a maga módja szerint művészi tökélyvel; te pedig a legkönyelműbb és legkiálthatatlanabb tagja vagy a madárvilágnak.

En tovább folytatom. Nemcsak művészi fészket rakni nem tudok, hanem örömet keresek lakást idegen házakban, mint a fecskéfészkek s még labkért sem fizetek. És mivel én semmi-féle művészethez, sem kézművességhez nem értek; mivel szép sem vagyok, énekelni sem tudok, sem nem vetek és nem is aratok, hanem mindenütt

abból élek, mit mások gyűjtöttek, sehol sincs tekintélyem sem ember, sem állat előtt s ép azért legsilányabbnak tartanak a madarak között.

S igazuk van.

Ennek dacára azonban hallottad-e valaha, hogy valamely verébfelakasztotta volna magát, vagy a nyakát vágta volna el, vagy pisztolylyal vetett volna véget életének, vagy csak sokat bús-lakodott volna a holnap vagy a közeledő tél miatt? S nincs-e igazunk ebben nekünk verebeknek? Tán bizony töprengjünk e miatt, mikor tudjuk, hogy az, Aki ilyeneknek teremtett meg minket, gondol velünk. Ó akkor valóban örültek lennénk, ha ugyan eszünk volna hozzá.

S a ti könnyelműségtek, nembánomságotok gyümölcse a jogosult megvetés. Bizonyval még a jó Isten is megvet benneteket könnyüvérségtekért s nem törődik veletek, nem is bánna, ha elpusztulnátok.

Bölcs vagy ember, s mégis a megvetett veréb tanítására szorulsz. Igen, a gögös ember lenéz s az állatokkal versenyt pusztít minket, de nem irtottak-e volna már ki e hatalmas ellenfelek, ha az Isten keze nem örködne felettünk? Mert legyen bár a veréb-madár még oly kicsiny is és épen semmi kár se legyen, ha egyikünk másikkunk elpusztul, azt mégis mindenikünk tudja,

a luxus tárgyán igazán már eléggé okulhatott volna, hisz szembetűnő kára van belőle, a remélt haszon helyett. Nem okul, hanem újból majdnem megvesztett a mén-telep után. Most már ezzel is tisztában lehet és vajjon okul-e? Nem hiszük; akárki meglássa, nemsokára, ha ugyan kap még valahol kölcsönt, megint fog építeni, legalább is — kaszárnyát. Az ő feje kemény, rajta csak az fog segíteni, ha nem lesz többé hitele.

Lehet, hogy a jelen esetben Singer olecsóbb ajánlatot adott be, lehetséges, mert nagykereskedő; de vajjon akkora előzékenységet, mint aminőt a város tanusított, midőn nagy teher elvállalásával építette a telepet, nem lehetett volna-e a kormány közegének respectálnia, hogy legalább is már nyitrai embert részesítsen a szállítás előnyeiben? Nem tette, a mint Nyitrának javára a kormány eddig semmit sem tett; pedig minta mameluk-város ősidők óta. Szüksége van törvényszéki épületre, nem kapja; emel nyakra-főre kaszárnyákat, saját kárával. Hát ez legalább is nem illik már a kormány részéről; de megtörtént és a város bölcsői semmit sem okulnak; vakon rohannak az adósságszínálásba és eszmélni nem akarnak.

Történt pedig ez az eset most, midőn alig egy hónapja Hegedűs kereskedelmi miniszter a nála Boxhorn vezetése alatt tisztelgő nyitrai kereskedőket azzal vi-gasztalta meg, hogy igenis a város érdekeit szívében fogja viselni, sőt esetleg tavaszszal meg is látogatja Nyitrát.

Azt gondoljuk azonban, hogy az utóbbi eset már felnyitja a hangadókat szeméit s ezeket az öngyilkosság számába menő műveleteket nem folytatják tovább. Évek óta hangoztatjuk a jobb gazdálkodást és az adósságszínálástól való tartózkodást. Mit akarnak még?

A fél milliónyi adósság megvan; azon többé segíteni nem lehet, azt fizetni kell s ha a patvarba legalább valami kul-

turális intézményre fordították volna; ha legalább valami monumentális épülettel, műemlékkel gazdagították volna a várost! De hát megtörtént. Okuljon belőle mindenki, akinek nem a város veszte fekszik a szívében. Ne hallgassanak többé a városi atyák se bizonyos önző klikkre, se ábrándos tervezőkre, hanem vegyék kezökbe a rideg egyszerűt s tanuljanak végre gazdálkodni. Mit is ér a külső, a csinált fény, mit a tettetett nagyság, ha a városnak a hajaszála sem többé a sajátja. A könyelmű gazdálkodást sokáig folytatni nem lehet, s ha folytatjuk, mi lehet annak a vége?

A szegény ember ne jótsszon gaval-lért s ne igyék bort, mikor kenyérré se telik.

Polgár.

Méreg és ellenszer.

Mióta a vidéki közigazgatások hazafias mozgalma megindult, hogy a mindinkább elharapódzó iszákosságnak gátat vessenek s a koresmákra mint az erkölestelenség s a népzülés kiváltságos fekélyeire fordult a közgyelem: senki sem veheti tulbuzgóságnak vagy beteges finnyáságnak, azt ha komolyan hozzálatunk a mértékletességi egy-letek alakításához.

Az ilyen beszédre eddig egy-egy elnyújtott „oh“ vagy a világ bölcsesség fölényével megcsinált mosoly volt a felelet: „mit Magyarországon mérsékletességi egylet? nem való az nekünk.“ A mi népünk képtelen arra; az ének is azt mondja: addig iszom, míg a világ világ lesz s más efféle kifogással elűtötték a komoly szót. De mióta az iszákosság szenvedélye egyre jobban pusztít s a rendészeti kihágások számát ezrekre rugja; mióta a legelső s legjövendelmű cikk Magyarországon a pálinka, melyen az állam gazdagszik s a zsidó koresmáros népeket kisajátít; mióta a pálinka-botykos az a lombik, melyben a hazai termést, földet, telket internacionális mozgó kincsesé lehet olvasztani; mióta a népszegényedésnek a regale-törvény szabadalmazott medret nyitott s azt a legerkölestelenebb üzleti embereknek magyar királyi patent gyanánt jutatta: azóta a tehetetlen-kedő nagyfogsokra s a képtelenséggel való elő-mozdításokra a nép javát igazán szívében hordozó emberek az egyedül találó felelettel szolgáltak,

nyemre nem tudom kinek az ítélete alá vetnem meggyőződött véleményemet.

Csirip, csirip, induljunk hát, örvendett a kis veréb s ágról-ágra szökdel az útmenti fákön kísérve a lassan ballagó bölcsöt.

Soká mehetek már, de elő lényem még nem találkoztak. A bölcs már-már lankadni kezdett, a hosszú úttól, midőn egy fordulónál komoly járasu férfiut vetek észre.

Végre találtunk valakit, — fakadt ki a bölcs. Az idegen lassan közeledett. Derült homlokáról az értelem mélysege, szeméből a jóság és figyelem sugárzott, kinek semmi sem kerüli el tekintetét, ki előtt minden érdeklél és érteklél bír.

A bölcs eléje sietett s míg a veréb hangos csiripeléssel fejezte ki örömét, így köszöntötte: Üdvözlünk idegen s kérünk pihend ki körünkben az út fátalalmait és hallgass meg bennünket, légy békebiránk s szolgáltass igazságot.

Bár fáradt nem vagyok, — válaszolá az idegen — s pihenésre nem szorulok, kérésteknek engedve veletek maradok s örömetest meghallgat-lak. Micsoda ügyes-bajos dolgokotok van tehát? Mi panaszod van a veréb ellen, ember?

Tolakodó természetét bizonyára te is ismered, jó ember, — kezdé a bölcs — felfuvalko-dottságát azonban halljad. Az erdő esendjébe vo-

midőn a tettek mezejére léptek s a keresztény mértékletesség társulatait megalapították.

Ez a tett a legkézzelölőbb beszéd, főszege mozgalom, valóságos kereszties hadjárat.

A társulat célja a mértékletesség megakadályozása, a részegítő italok, első sorban a pálinka használatának kiirtása vagy legalább a keresztény mérsékletesség határai közé való szorítása által.

A társulat tagjai vagy egész életükre, vagy bizonyos időre kötelezik magukat, hogy a pálinkától tartózkodnak. Némelyk egész életükre mondanak le mindennemű szeszes ital használatáról, mások csak három évre; mások ismét ígérnek, hogy egy s ugyanazon alkalommal a közönséges pálinkából egy decinél soha többet nem isznak. Gyermek s ifjak is kötelezik magukat a szülők engedélyével, hogy életük 16. éveig minden bármi módon készített pálinkás italtól tartózkodnak, a bornál, sörnél a keresztény mértékletességet megtartják s a koresmákat és más veszélyes helyeket és társaságokat kerülnek. Ezt az ígéretet ünnepelesen az oltár előtt a nép jelenlétében teszik.

Ez a társulat ott, ahol meggyökeresedik, a népnevelésnek elsőrangú intézménye, s örök hála-ra kötelezi le magának nemcsak az enyészet torkából kiragadt embereket, hanem az egész társadalmat s a nemzetet. Jól van megalapozva: a hit, a lelkiismeret, a vallásos motívumok alapján s jó helyre van állítva: az oltár mellé. A filozófok s a jágató hazafiak az erkölcsi téren nem igen boldogulnak, ahol sarkantyut kell béleépíteni az erkölestelenség árjába, ott a köveket a szentély falaiból kell szednünk.

Ne mondjuk: lehetetlenség ezt létesítenünk!

Már a törvényhatóságok rimánkodnak, mozgolódnak, rendelkeznek s az első erkölcsi intézmény, az egyház öle rakott kezekkel nézze a vést? Már etikai társulatok tartanak fölolvásokat s rámutatnak arra, hogy a koresmák mérgét a szövetkezés erkölcsi erejével kell elfojtanunk s a legnagyobb erkölcsi hatalom intézői még nem indultak meg a rendelkezésre álló nagy erőknél akcióba való vitelére? Ha esődt is mond mozgalmunk, ha nem érünk célt, melyet a világ statisztikájának rovataira méltatna, még akkor is neki kell gyürkőznünk s bele kell állnunk az erkölcsiségnek tatóngó réseibe, hogy ne süssé ránk senki a tétlenség bélyegét s ne vádoljon érzéketlenséggel ott, hol a méreg lelkeket öl s nemzeteket tesz tönkre.

Különb az eddigi kísérletek nem oly eredménytelenek, hogy mértékletességi egyleteknek szebb jövőt ne jósoljanak. A tót népnél csodálatosan terjed az egylet, s oly örömmel karolják

nulva elmélkedtem az imént, de a verébtől ot-sincs nyugtom. Gondolataimban nemcsak megzavart, de még a kis féreg tanítani akarja az emberek bölcsét. S vakmerő állítását kész, — úgy mondja pártatlan bírő előtt bebizonyítani. Úgy hiszem az Isten jóságát eléggé nyilvánította iránta avval is, hogy megteremtette, nem hogy még külön lépésről-lépésre gondját is viselje, mint azt e felfuvalkodott semmi csipogja.

— Pedig úgy van — szól közbe a veréb, különös gondja van az Istennek úgy az élelmem-ről, ruházatomról, lakásomról, mint életem egész folyásáról.

Beszélj hát verébf, mondja az idegen, hallgatunk és győzd meg a bölcsöt.

Csan, csan! köszörüli a torkát a veréb s aztán mondja: „Nemcsak neked van szükséged ember mindennapi teszta és hüseledelre, hanem nekünk is, legyen az bár csak néhány buzaszem, vagy vigyázatlan rovarka, hernyó vagy más ilyesmi. Telen pedig nem oly könnyű dolog a veréb élel-méről gondoskodni. Midőn naphosszat havazik és a hó mindent betemet, a veréb akkor is megkí-vánja napi eleségét és ő nem csap lármát, ha azt meg nem kapja.

Hanem éhen vesz ostoba fejével, egészíti ki a bölcs.

hogy ő ami szeretett Istenünk gondviselése alatt áll, ki a minden napra szükséges kenyérről gondoskodik és azt elibénk rakja.

Szemtelenséged vakmerőség ragad, tovább nem hallgathatlak. Még talán arra is vállalkoznál, hogy bebizonyítsad nekem, hogy az Isten jobban gondoskodik te rólad, mint a többi hasznos lény-ről, sőt magáról az emberről.

Nem bölcs, ilyet csak te gondolhatsz, csak a te emberi szíved lehet oly gőgös és önző, mely önmagán kívül mindent megvet és csak önmaga számára foglal le mindent. Minket verebeket bár senki sem tisztel, senki előtt sincs tekintélyünk, azt azonban tudjuk, hogy az Isten csak úgy viseli a mi, mint mások gondját.

Honnan tudod ezt, hol a te tapasztalatod, üresfejtű?

Számodra nincs szavam, úgy sem hallgatnád azt meg türelemmel.

Ez egyszer meghallgatlak, ha okosan beszélsz.

Tőlem üresfejtőtől vársz okos beszédet? Erveimnek nem hinned, igazat már csak azért sem adnál nekem, mivel én csak kicsi, ostoba veréb vagyok. De mondok egyet és kettő lesz belőle. Keressünk békebirót, a ki kihallgat bennünket és igazságosan ítél.

Mondasz valamit; nem bánom, bár nincs

öl — becsületükre válik. „Két helyen — írja erre valaki — hogy más hasonló eredményekről hallgassak, a korcsmáros fölmondta a regálét. Isten — ha szabad azt mondanom — tündetőleg vonja be az egyletbe gyakran a legnagyobb részegeskedőket, s ép ezek tartják meg a legpontosabban fogadásukat.“

Mialatt pedig az egyik kézzel építjük népünk jólétének roskadó falait, a másikkal vivjük az igazság, jog és törvény harcát. Mert hiszen vannak törvények is, melyek legalább részben volna hivatva az igazságosság métegyeinek elejét venni. Sürgessük tehát a közigazgatásokat, hogy vegyék figyelembe a kihágási törvény paragrafusait, melyek tiltják, hogy ittas vendéget akár befogadjon a korcsmáros, akár italt adjon neki. Sajták büntetéssel azokat, kik a törvény s a szabályzat ellen vétnek; jelentsék föl azokat a pénzügyi igazgatóságnál, hogy az italmérés jogát tőlük megvonja; ne engedjék meg a szolgabírák vasárnapról-vasárnapra a délutáni táncmulatságokat, melyek annyi kihágásnak s a nép elbetyárosodásának okai.

Ezenkívül pedig lesz dolguk a törvényhozásban. Az államnak nem érdeke a nagy italmérsi jövedek, ha azon a nép elszegényedik és tönkre megy. Ha nem szabad az erdőket levágni; ha tilos a rablógazdálkodás a mezőn; vajjon észszerű-e s nem bűn-e a rablógazdálkodás az emberi életben? Igaz, hogy az államnak pillanatnyi, finánciális érdeke, hogy minél több ember minél többet igyek; érdeke ez a rideg fiskalizmusnak, érdeke ez a rögtöni gazdagodási mániának; de mit használ ez a gazdagodás, ha nagyhamar a nép elszegényedése és elzüllesztése vezet s ezáltal ép az adózási képesség is megcsappan?! Az állam rendelje alá a fiskalizmust a nemzetet boldogító s erősítő szociálpolitikának; ez pedig eliteli zsarolás bűnét erdő, föld s még inkább az emberélet ellen.

A ker. mértékletességi társulat könyvecskéi Daubner Alajos, S. I. atyánál kaphatók Nagyszombatban, ára 1 kr.; vannak azonkívül szép, 5 kros oklevelek is azok számára, kik a teljes megtartoztatást fogadták. Dr. P.

Levelezés.

A zsolnai kir. kath. gimnázium bajai.

Zsolna, 1899. dec. 4.

Tisztelt Szerkesztő úr!

A zsolnai kath. gimn. állapota egy idő óta számos panaszra ad okot. Csirája valószínűleg a

Ne szólj közbe kérék a te okos fejjel, rendentastíja őt a veréb, s várd a végét. Hogyan kutatja fel tehát edelét, mikor minden földve van, ázni nem tud, sem nem koldulhat és lopni sincs mindenütt alkalmá. Ami pedig az utakon és általában oly helyen, hol a hó nem marad meg hosszú ideig, található lenne is, az nem sok és jönnek más éhezők, kiknek nagyobb a becsük, erősebbek is, mint a pacsírták, sármányok és a nagyfejű varjak. De minden nehézség dacára is én egyszerű veréb az évek mind a 365 napján megkapom szükséges eledelemet, míg közületek emberek hányanak nincs betevő falatja s miért? mert míg mi esztelen verebek közvetlenül és egyedül a jó Istenre bízunk magunkat, addig ti, eszes emberek, igen sokszor magatokban, vagy a hamis emberekben bíztok a saját károtokra. Ha tehát nem is kell annyit éhezned verébfi, micsodás a te ruházatot az ember öltözékéhez képest? faggatja őt a bölcs. Nézd a gazdagok és fejedelmek drágagyöngyös művészi öltözeteit. Hol a te ruhád pompája, finomsága, melege azok mellett?

A verébről sokkal jobban van gondoskodva, mint gondolnád, válaszolá a veréb. Isten nagy gondnal ruházza őt, a vagyonos anya sem ruháztatja jobban gyermekét, hogy meg ne fázzen télen és meg ne izzadjon nyáron.

közül multban rejlik, midőn a boldog emléktű igazgató idejében a gimn. szekere igen sokszor nehezen dőcögött, s most még inkább hanyatlik és sajnos, hogy e jelenség úgy a tanári kar, mint a növendékek életében visszatükröződik.

Egy helybeli tanárnak ugyanis rövid egy esztendő alatt két lovagias ügye volt, s egyikben kath. gimn. tanár létére kiállott a golyó elé.

Egy másik tanár ismét növendékek jelenlétében pofonvágással megfenyegette egyik kartársát úgy, hogy valószínűs verekedés támadt volna, ha a megfenyegetett a dolog máskénti való orvoslására nem gondolt volna.

Megtartották a konferenciát, konferenciáztak napokon át, de mi lett annak a következménye, arról a közönségnek tudomása nincsen, csak annyit tudunk, hogy közösen tovább munkálkodnak, a haza jövődőlbeli polgárainak nevelése körül. Szép nevelés, de nem is csoda, hogy meg van a gyümölcse.

A tavalyi év folyamán, 10 mondó tiz tanulót kénytelenek voltak eltávolítani a gimnáziumból, mert az alamizsnát gyűjtő templomi perselyt fel-feszítették, s az összekuporgatott alamizsnát tiltott helyeken eldorbézolták.

A minap ismét 3 gimnazista zsidó-deák, „Kálvária“-nak nevezett helyen kiemelkedő Krisztus keresztfáját, kövel és sárral megdobálta és meggyalázta. A konferencia folyik, a felháborodás nagy a jámbor hívők lelkében.

Nem fűzünk ehhez kommentárt; nem a disciplina lazaságát vagy erélyét akarjuk mérlegelni, csak ama kérdéssel állunk elő, van-e erről a fellettes hatóságok tudomása s ha igen, megtűri-e ezen visszás és kárhözatos állapotot?! X.

Ujdonságok.

Főuri eljegyzés. Dr. Hunyady József gróf, gróf Hunyady Imre és neje szül. gróf György Felicia nagyműveltségű rokonszenves fia, jegyet váltott Caraman-Chimay Magdolna hercegnővel. — Caraman-Chimay herceg, mint ismeretes, több éven át Belgium külügyminisztere volt.

A nyitrai kir. törvényszéknél rendszeresítendő esküdtbírószág elnökevé Sándor Géza kir. törvényszéki elnök, helyettes elnökevé pedig Mazóly Antal kir. tszéki bíró nevezetett ki, — az esküdtbírószág tagjai lesznek a büntető tanácsba beosztott kir. törvényszéki bírák.

Kinevezés. Dr. Kittenberger Sándor budapesti büntető tszéki aljegyző a galgóczi járásbírószághoz albiróvá nevezetett ki, dr. Godin Károly galgóczi járásb. albiró pedig hasonlóképpen

Verebélyre helyeztetett át. — Wunder Kálmán nagytapolcsányi járásb. díjnok a pozsonyi törv. szekhez irnokká, Danits László a sasvári állami elemi iskolához tanítóvá nevezetett ki. — Péch Dezső m. kir. erdőmester ideiglenes szolgálattételre a pozsonyi kir. erdőfelügyelőséghez beosztott. — Dr. Forstinger Oszkár radosóci körösvos állásáról lemondott.

Halálozás. Mely részvétellel értesülünk, hogy Blaskovich Gyuláné, szül. Petrikovits Irma úrnő, életének 38. évében Nyitra-Zsámbokréthen jobb létre szenderült. — Begyáts Antal, nyug. körjegyző, életének 69. évében Zay-Ugrócon meghalt. Béke poraikra!

Választmányi ülés. Nyitra vármegye igazoló választmánya f. évi december hó 12-én délután fél 3-kor ülést tart.

Esküvő. Gyuresek Géza, nyitrai postatiszt, ma, dec. 11-én esküszik rök hűséget Koch Emma kisasszonynak, Koch Antal és neje szül. Rác Hélen kedves leányának Nagyszombatban.

A nyitrai kath. körben ma délután 4 órakor dr. Puchovszky Bálint, szentszéki jegyző tart felolvasást — a divatos humanitásról.

A nyitrai tűzoltók jubileuma.

Mult vasárnapon a nyitrai önk. tűzoltó-egylet ünnepelte fenállásának 30-ik és zászlószentelésének 25 éves jubileumát. Alig virradt még, már is bejárta a nyitrai zeneegylet teljes zenekara a város utcáit, hirdetőleg legregibb egyletünk örömműnnepe. 9 óra után egybegyűltek a város háza előtt a helybeli egyletek zászlóikkal, honnan az irgalmas testvérek templomába vonultak. A tűzoltók teljes díszben, fenyőágakkal sisakjaikon Ronchetti József parancsnok vezése alatt, kit minden lépten-nyomon üdvözöltek. A templom teljesen megtelt hívőkkel, a város képviselőiben dr. Rudnay Sándor polgármester volt jelen. Az ünnepi szent misét Venczell Ferenc pápai praelátus, nagyprépost úr ő maga végezte fényes segédlettel. Az istentisztelet után a menet a város háza nagytermében gyűlt össze, hol is dr. Rudnay Sándor polgármester elnöklése alatt díszközgyűlés volt. Az elnöktől jobbra Thuróczy Vilmos főispán, Markhot Gyula alispán, balfelől pedig Venczell Ferenc praelátus és Ronchetti József parancsnok foglaltak helyet. Kivülök még nagyszámú díszes közönség töltötte meg a termet. Dr. Rudnay Sándor szépen átgondolt beszéddel nyitotta meg a díszgyűlést, mire Zalka Lajos egyl. titkár felolvasta a parancsnokság jelentését. Ezután megválasztattak az egylet dísztagjait: Zamoyska Ludmilla grófnő, báró Steiger Albertné, Bende Imre püspök, Venczell Ferenc nagyprépost, Thuróczy Vilmos főispán, Markhot Gyula alispán, Nyitrai Szekes-káptalan, mind az öt nyitrai pénzüntézet, Engel József, Árpási Imre, Merkáder Ede, Herverth Antal és Arnold Bálint. Ezután következett a díszoklevelek és érmek kiosztása, azok részére kik tíz évnél tovább az egyletben szolgáltak. Díszoklevelet kaptak: Ronchetti József parancsnok, Koch József, Mész Rezső, Guttmann Izidor, Feitscher Ernő, Mülhauser Vilmos, Bajerle Ká

Hát nincs-e nekem — kéri aztán a veréb, barnasávos kabátom? nem büszkélkedhetek rövid selyemnadrággommal? nincs-e finom, rövidszárú piros eszímám s nem fényes-e az mindig? pedig nekem se szolgám, se szolgálóm, de még keféim sincsen. És az én verőfejemet nem bársonyűveg ekesíti-e? S az egész öltözetem, mily jól van festve! Színét nem veszti sem napfényen, sem esőben, pedig ernyőt nem hordok. És mily tartós a kelméje. Nincs rajta sem folt, sem festés, sem szakadás, ha csak verekedés közben meg nem tépáznák, de akkor úgy kell nekem.

Ó veréb! de mindig egy ruhában járn, veti ellen a bölcs, nem vall izlésre, sem a tisztaság kedvelésére.

Úgy van! ráhagyja a veréb, de nem is járok én mindig egy ruhában, mert az én jó gyám-atyám minden ősszel és minden tavasszal újat szabat nekem. Ősszel kihull könnyű nyári tollazatom, tavasszal sűrű, meleg téli tollazatom és így mindig oly ruhám van, a milyet az idő megkövetel. De én el nem adom tollszedő zsidónak, mint ti emberek levetett ruháitokat, hanem eldobom, mert én gondtalan gavallér vagyok. A szolgáló vagy kocsis csak minden két évben kap urától új ruhát, mindegyikünk pedig évenként kettőt és ő sem nem szolgál, sem nem dolgozik.

És milyen csinosan áll minden rajtam! hiszkodik a belemelegedett veréb. A ki a ruhához való anyagot adta, az szabta és varta azt meg egyszersmind. Azért én mégse járok oly büszkén, mint némely katona, bár oly ruhában kénytelen járn, mely nem az ő számára készült. Rajtam pedig úgy áll, mintha csak reám öntöttek volna és én mégis csak veréb vagyok, mely testvérek között is legfeljebb egy batkát ér.

Bármit mondasz veréb, de az Isten mégis megelégedett valamiről, amit pedig minden madárnak adott.

Mond, mi az? s előre is biztosítlak, hogy ebben is tévedsz.

Azt csak tudom, hogy fészked más madarakéhoz képest a leggyarlóbb, mert ép csak te nem értesz a fészekrakáshoz.

Ó és ez igen jól van így — válaszolá a veréb. — Ha építész lennék, sok-sok meleg napot és álmatlan éjszakát okozna az nekem, mint sok céhbélimnek, pedig mint jól tudod, én nagyon szeretem a gondtalan, könnyű életet. Mennyi lőtásfutás, sürgés-forgásba kerül, mennyit kell repdesniök, szokdicséiniök, ugrálniök, fáradozniök, míg a pinty, a fecske vagy más céhbéli elkészíti művészies házikóját, no és ez az én elhizásra hajló, nehézkes testemnek nem épen való. Azalatt in-

roly és Kaszala József, kiki szolgálati évei szent. Érmeket kaptak: 15 évi szolgálatért Feitscher Ernő, Mülhauser Vilmos, Bajerle Károly, Kaszala József, Bernát György, Rakovszky János, Frey Balint, Csvirik György és Osztertag Antal. 10 évi szolgálatért Zalka Lajos, Tonhauser János, Hrebicsok János, Csentes József és Janicsok Mihály. Este 6 órakor barátságos lakomára gyűltek a szigeti vendéglőben az összes tűzoltók és a zenegylet tagjai; az asztalfő közepén Ronchetti József foglalt helyet, két oldalán a tiszti kar. Ez alkalomból időszerűnek tartjuk felemlíteni Ronchetti József rövid életrajzát 1839. évben Galgócon született. 12 éves korában Nyitrára jött nagybátyához Toscana Canella Gáspárhoz. Felsőiskolai tanulmányai után vándorútra kelt. Első megállapodása München városában Bajorországban volt, onnan bejárta Németország nagyobb városait u. m. Berlin, Frankfurt, Drezda, Lipsze, Darmstadt és még sok más kisebb városokat. Vándorútait kizárólag csak gyalog tette meg; így járt be Belgiumot, Hollandiát, Daniát, majd Schweicet és Francia s Olaszország egy részét, hol nemcsak keményseprő mestersegével foglalkozott, hanem mindenütt a tűzoltó intézményt tette tanulmány tárgyává, vett részt azok működésében is. Berlinben gróf Károlyi Alajos akkori osztrák nagykövet ajánlatára, mint önkéntes saját költségén vétetett fel az ottani állami tűzoltóságba, hol 4 hónapi gyakorlat után a fő tűzoltói vizsgát kitűnő sikerrel letette, és mint ilyen még 4 1/2 hónapig volt tagja Európa egyik legkiválóbb tűzoltó testületének. Az onnan nyert bizonyítvány szerint, Ronchetti számos tüzesetek alkalmával tüntette ki magát. 1862-ik évben Nyitrán telepedett le végkép, a midőn nagybátyjától a kiterjedt üzletet átvette. Azóta igen tevékeny részt vett a város közügyei vezetésében, és már letelepedésének első esztendejében megpendítette a tűzoltóság eszméjét, de akkor számos akadály állott annak útjában, úgy hogy sok vajadás után csak 1869. évben sikerült Ronchetti nek a tűzoltóságot megalakítani. Kiváló szakkezeltségét és értelmiséget csak hamar felismerték, úgy hogy a pozsonyi ipar és kereskedelmi kamara tagjává választotta, mely tisztségét több mint 20 éve viseli. Az ipartestületek felállításakor Ronchetti lett az elnök, itt is 10 esztendőn felül üdvös tevékenységet fejtett ki. Elénk részt vesz több helybeli penzintézet vezetésében, midőn az országban a megyei tűzfelügyelőségek szerveztettek, Nyitra vármegye részére az akkori főispán Ronchetti nevezte ki e tisztségre 1890-ban, ő alapította a felső-magyarországi keményseprő szövetkezetet, a melynek ő az elnöke, ki évek óta fáradozik egy országos szövetkezet létesítésén. Bünt követnénk el, ha meg nem emlékeznénk még egy jeles tulajdonságáról, melyet nagy titokban fejt ki, s melyben áldottlelkű neje segítkezik. Nincsen az a szegény ember, ki alamizna nélkül hagyná el kapuja küszöbét, vagy tanácsal el nem látná, valahányszor hozzá fordul valaki. A váraljai szegény emberek, valamint cehbeli társai a vidéken, sokat tudnak erről mondani. Tevékeny ferfi, kit az Isten jó szívvél áldott meg. Miért

kabb rövid kirándulásokat teszek, vagy minden énekedvelő lelek kétségbeesésére hangversenyeket rendezek a háztetőkön vagy ablakok alatt.

Az én fészke immár kész, folytatja. Ott fonn az eresz alatt alkalmas, szerény erkélyszobát látok. A fecske építette azt magának a mult évben, ez idén én költözködöm be családommal. Mily friss, egészséges a levegője; idegláz, himlő, cholera nem a mi vendégeink. Hozzá a gyönyörű kilátás. És a berendezése is mily megfelelő. Egy ágyacska (s én napjában többször haza nézek) a legújabb ízlés szerint való, szalmazsák alul, azon léször s végül meleg, kellemes toldunnácska. A házbér nem sok gondot okoz; házbéremelés nincs, minden cehbeli egyképen — nem fizet.

De nem mindig játszhatom a nemesek pompás palotáiban? Nem tesz semmit: akkor portásnak vagy toronyőrnek szegődöm a nemes gölya lovagvárába. És ha ez sem sikerül, úgy mint építőmester lépek a világ elé. A terv rögtön kész van s néhány nap alatt maga a ház. A stylt nevezheted, a hogy tetszik, de rossz nem lehet, mert azt az Isten építőiskolájában tanultam.

— Sok igazat mondasz, — ismeri be a bölcs — de mindennek az a veleje, hogy az Isten gyenge, állhatatlan fejet adott neked; nincs, mint sok tanulóknak, nyugta-helye, mikor a világba

is kívánjuk, hogy úgy a tűzoltó intézmény gyarapítsák, mint a szegények gyámolítására soká tartsa őt az isteni Gondviselés.

Felfüggesztett munkaszünet. A kereskedelmi miniszter kivételesen megengedte, hogy a f. évi december hó 24-ére és 31-ére eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végezethessék.

Színház. A nyitrai megyei nemzeti színházban Mezei Béla, jövő év jan. 1-én megnyitja a színházi szezonát a „Görög rabszolga“ operettel, s már most is bérletet nyit. Bérletni lehet a Marton-féle dohánytözsében 50 előadásra a következő árakon: Nagy-páholy 167 frt, esik egy előadásra 3 frt 34 kr. Kis-páholy 120 frt, esik egy előadásra 2 frt 40 kr. Erkelly első sor és támlásszek 39 frt, esik egy előadásra 60 kr. Erkelly második sor és zártsek 20 frt, esik egy előadásra 40 kr. Az 50 bérletli előadásban a fél-áru előadások is befoglaltnak. A bérletpénzek fele 1900. évi január hó 1-én, a másik fele 1900. évi február hó 1-én fizetendő. 50 jegy egyszerre váltva: Erkelly állóhelyre 17 frt 50 kr, esik egy előadásra 35 kr. Deak vagy katonajegy 10 frt, esik egy előadásra 20 kr. Földszinti állóhelyre 15 frt, esik egy előadásra 30 kr. Az 50 drb. kedvezményes áru jegy megvételére többen is társulhatnak s ebből minden előadáson tetszés szerinti számot használhatnak.

A keresk. miniszterium a nyitrai kereskedők társulata által több ízben tárgyalt ama „sérelemnek“ orvoslását is tervezi, hogy a keresk. utazók a közvetítő kereskedelem nagy kárára közvetlenül a fogyasztó közönséget keresik fel. A tervezet bírság terhe mellett tilalmazza ezt, s csak az esetre engedi meg, ha az utazó (ügynök) a magánfeleknek erre vonatkozó előzetes felhívását bebizonyítja. Terve van véve egyuttal a vasárnapi munkaszüneti törvény (?) es rendeletek módosítása. E részben a miniszterium a nyitrai kereskedők társulatát is felhívta véleményének előterjesztésére. Miután ez bővebb megbeszélést igényel, a társulat f. hó 11-én (hét-főn) este 8 órakor a Braun-féle szállóban (I. em.) értekezletet tart, a melyre úgy saját tagjait, mint az érdeklődő kereskedőket meghívja.

Párbajok sine-fine. Néhány héttel ezelőtt Richter Artur, ki apja Richter Károly üzletében van alkalmazva, valami affairbe keveredett Homanovszky honvédhadnaggyal, kit Richter provokáltatott. A tiszt megtudván, hogy Richternek elintézetlen ügye van bizonyos Horseczky pénzügyi tisztviselővel, megtagadta az elégtételt, mire Richter Horseczkyval megverekedett Baában, a párbajban utóbbi könnyen megsérült. Ho-

jós és nagyon szeles vagy és így ki vagy szolgáltatta mások gúnyjának és megvetésének. Azért nem is tudsz semmit, nem is értesz semmihez, mivel másoktól mitsem tanulsz, még tanácsot sem fogadsz el. Itt a macska, bagoly, nyest, tyukok, gyerekek, mind elleneitek. Ki jön a balga, okatlan veréb segítségére a gyermekek és az állatok leselkedései közben?

Csodálom, hogy ki nem találod. Aki élelmünkről, ruhánkról, lakásunkról gondoskodik, az oktatótt rá bennünket, szegény kis madarakat, mit kell cselekednünk. Az Isten tanított rá, hogy ha ember közeledik, úgy már tíz lépésnyire tőle szállj fel a magasba; ha macska jön, néhány lépésnyire engedheted magad megközelíteni, csak ne vedd le róla a szemedet, nehogy szokott módja szerint, reád vessen magát; a kakastól nincs mit tartanod, elég ha ügyes oldalugrással térsz ki, mikor feléd vág az etetésnél kenyérrigységéből.

Hogy tetszik beszédem, óh ember? szólt az elnémult bölshöz. Most pedig hozzád fordulok bíránk: ítéld meg s mond nincs-e igazam?

Mindenesetre igazad van, válaszolá az idegen.

A bölcs felfortyant, hogy a tudatlan veréb-bel szemben veszti el pörét s nagy gögösen kérdi az idegent: Ki vagy te, hogy igazat mersz adni

manovszkyval való párbaj ennek dacára sem folytatható le, mert Richternek még egy elintézetlen ügye volt Justh Szilárd tart. hadnaggyal, Richter erre segédeit Justhhoz küldötte elégtétel-követelés céljából, Justh maga részéről pedig segédekül nevezte Deák Jánost és Vass Károly ügyvédjelöltet, kik Richtert disqualifikálnak jelentették ki. A becsületbírótag tagjai Justh részéről dr. Rudnay Sándor polgármester, dr. Klobusiczky Károly és dr. Gyurky Géza, Richter részéről dr. Kósa József, Kenézy Csátár és Clair Vilmos voltak, kik maguk részéről az elnöki tisztre Markhot Gyulát kérétek fel. A becsületbírótag december 8-án a Korona-szálló termében tartott értekezleten Justhot kötelezte a fegyveres elégtételadásra, a párbaj tegnap, szombaton reggel 9 órakor folyt le a Braun-szálló egyik termében. A párbaj kardra ment végkimerülésig, az összefüzés heves és rövid vala, Richter egy erős kardvágás kapott az arcára, mely bal szemétől az arcát és az ajkakat keresztül hasította, az állkapcáig terjed, onnan pedig a kard lecsuszott a mellére, a hol a jobb mellén egy hosszú mély vágást tett. Richter gyógyulása, mint nekünk jelentik, heteket fog igénybe venni, azután újra kiáll Homanovszky hadnaggyal. Ezen ügyből kifolyólag Clair Vilmos és Deák János közt véleménykülönbség támadt, Clairnek párbaj-kodexe nem imponált Deáknak, mi Clairt sértő kifejezésekre fakszította. Deák Markhot Gyula alispán és Jaross Sándor dsidas szazados által kihivatta Clairt. — És a királyi ügyész mit csinál? ezt kérdezzük Lehoczky Kálmán, kir. táblai elnök úr ő exciájától.

Szénkéneggyár Nyitrán. Mint értesülünk, a kormány a bortermelés előmozdítása céljából, a Felvidék számára Nyitrán szénkéneggyárat szándékozik létesíteni. A szénkéneg tudvalevőleg azon anyag, melylyel az európai vesszők a filokszera pusztításai ellen megvédehető, mért is a nyitrai bortermelőkre nagy előny volna, ha a szénkéneg már helyben beszerezhetnek.

Szoborleleplezés Komjáthon. Komjáthról jelentik, hogy az ottani Erzsébet-tér déli részében felállított mellszobor boldog emlékü királynénkat diademmal fején s nyakláncal ábrázolja. A mellszobor, mely 1 m. magas, egy félméter magasságu négyzet oszlopon nyugszik; ezen oszlopba egy fekete csizolt granit lap van behelyezve, melyre arany betűkkel a következő van véve: „Erzsébet királyné 1837—1898“. A mellszobor szürke granit kövekből összeállított négy oldalú csunka gúlán nyugszik. A mellszobor és a felirati táblával ellátott négyzetoszlóp anyaga ugyanaz, mint a pozsonyi Mária Terézia szobore. A szobrot eleintén Komjáth nagyközség gyűjtés útján akarta létesíteni, midőn azonban ez báró Wodianer Albert tudomására jutott, nagylelkűleg önmaga kb. 800 frtért létesítette a fenn leírt emléket. A szobor nagyobb szabásu ünnep mellett lőn e hó 8-án leleplezve.

Adakozunk a kicsinyeknek! A városi rom. kath. elemi népiskola szegény tanulóinak felruházására adakoztak: *Bokros László* 1.

a szemteien, csakcska verébnék az emberek bölcsével szemben?

— Én magam vagyok a Gondviselés, — válaszolá komoly ábrázattal az idegen. — Én intézem úgy a dolgot, hogy találkozzam veletek és megtanítsalak arra, hogy Én vagyok, aki úgy a te, mint a legutolsó veréb gondját viselem. Csak-hogy, míg a veréb látja és észreveszi gondos kezem intézkedéseit, addig te ember vak vagy, mert a kevélység elhomályosította elmédet. Igaza van a verébnék, mikor mondja, hogy mindene terjed a gondom, hogy én tanitom mindazokra, a mire életének fentartására szüksége van. Neked azonban kevély ember, az értelem nagy ajándékát és az akarat szabadságát adtam, hogy magad lássad, mire van szükséged, magad szerezd meg és válaszd meg tetszésed szerint élelmedet, ruházodat, lakásodat, mindent. De mert sokszor visszaélsz adományaimmal, nyomorultabb vagy a verébnél, melyről pedig ez áll a szentiratokban: Nem kapni-e két verébet egy fillérért? és rövidlátóbb annál, kit a madarak iskolájában is utolsóknak tartasz. Most pedig menjetek békével!

A bölcs lehorgasztott fővel hallgatta a Gondviselő-Isten jóságos intelméit és a szeretet melegében olvadozni kezdett az ő jéghideg szíve, szeméit, melyeket a bánat könnyei átmedvesített-

b) oszt. tanuló ivén: N. Margitka 25 kr, Brezányi János 50 kr, Kenézy Csátárné 20 kr, Reckert M. 30 kr, N. Ella 20 kr, Bokros László 60 kr, Vinkler Gy. 50 kr, N. N. 10 kr, N. N. 10 kr, N. N. 5 kr, D. N. 50 kr, N. N. 30 kr, Szilágyi 10 kr, N. N. 50 kr, N. N. 50 kr, Ilmay 10 kr, N. N. 10 kr, S. Ö. 10 kr, N. N. 10 kr, K. N. 20 kr, M. 20 kr, Csernyák Adika 15 kr, Sevesik Sárika 50 kr, Biringer Karcsi 25 kr, összesen 6 frt 40 kr. (Folytatjuk.)

Elitelt közgyám. Melcsiczky Vincét, vág-besztercei közgyámot, 2473 frt hivatalos pénznek elkassztása miatt a trencsényi tsvszék 10 havi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

A pestis. A belügyminiszter egy rendelkezésben hívja fel a hatóságok figyelmét a közelgő pestis-veszélyre. A veszély azonban nem lehet nagy, mert még arra sem érdemesítik a sajtót, hogy a betegség leírását, mely három rövidke lapra terjed, külön példányban küldenek meg a lapoknak reprodukció céljából. — A megnyílt módunk volt így bekukkantani a leírásba, kiemeljük belőle, hogy a pestis lázas betegség, melynél a láz vagy hirtelen, vagy rövid ideig tartó általános roszulást után lép fel, és mely a megbetegülés 3-5 napján legtöbbször halállal végződik. A gyógyulás részint könnyebb, részint súlyosabb utóbajokat vonz maga után. Három faja van: 1. az úgynevezett mirigyos pestis, melynél a combelhajlásban, a hónaljban, vagy a nyakon egy vagy több daganat támad. Ennél az alaknál a betegség már az első napon éri el tetőpontját. A betegség másik faja, hogy a bőrön valahol kis hólyagocskák támad, melyből néha tenyérynagy nagyságú fekély támad. Lefolyása valamivel enyhébb. — A tüdőpestis úgy kezdődik, mint valamely hirtelen tüdőgyulladás és majdnem kivétel nélkül halálos. Nagy foku tüdővérzés áll be és a tüdő elüszkösödik („fekete halál”). — A pestis merge átvihető más személyekre, valamint némely állatokra, patkányok, egerek, nemkülönben tárgyakra, ruha, ágynemű. A pestises baj rendesen valamely észre nem vett bőrhorzsóláson, szúráson, pörösenen jut be az emberbe fertőzés útján, vagy rovarok csipése által egyik emberről a másikra átvihető. Tüdő fertőzésnél a köpet millió bacillusa közvetíti a fertőzést.

Tót munkások kerestetnek. Egy nagyobb erdélyi faüzlet a Székelyföldön, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület útján mintegy ötven tót munkást keres, kik közül 8-10 lehetne nő is. A cég tíz évig állandó és tisztességes bérrel fizetett munkát biztosítana, úgy hogy a munkások kellő szorgalommal havonként 20-24 frt keresetre számíthatnának. Igaz, hogy fáradságos munkát kellene végezniök, minők ölfavágás, szénégetés, talpa és rönkfaragás, hamuszűrőzés; a megbízhatóbb munkások a fűrésztelepnél mint gépmunkások nyernének alkalmazást. A munkásokat a cég mindennemű baleset ellen biztosítaná. Vállalkozó munkások jelentkezzenek Nyitrán, a

tek, esdeklően emelte reá, remegő ajka köszönetet rebegett, térdre rogyott, hogy lábait csókolja, mire a látomás eltűnt.

A veréb hangos csiripeléssel mondott köszönetet a végtelenül böles Birónak s társaihoz szállt, hogy szüntelenül dicsekedjék nyert kitüntető pörével. Ezért oly bátor az emberrel szemben, ezért oly hangos és kifogyhatatlan a dicsekvésben.

A böles pedig belátva nagy vétkét, megalázkodva s dicseket zengve ismét visszatért az erdő magányába, hogy ott nem többé a saját bölcseségéről, hanem remete-életet folytatva, a Gondviselés nagyságáról és jóságáról elmélkedjék. Ez az oka pedig annak, hogy sok ember még mindig kevély, mert a remete csak igen keveseknek mondhatta el megtérésének és észretérítésének a történetét.

Tichy Celesztin.

Sziporka.

Az orvosnál. Egy specialistaéhoz, ki a bőrbetegségeket gyógyította, beállt egy paraszt ember, akit odaigazítottak. Az orvos szolgája betolja a beteg egy külön szobába, s ráparancsol, hogy azonnal vetkőzzék le teljesen. — Levetkőzni? Minek? — kérde a paraszt. Csak vetkőzzék le szaporán nógatá a szolgál, mert másképp nem vizsgálhatja meg a professor úr. — Mikor már lehányt magáról mindent, belép a tanár s csodálkozva látja, hogy páciensének semmi bőrbetegsége nincsen. — Hát magának mibaja? kérde az orvos. Rövidlátó vagyok nagyságos úr, volt a válasz.

Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület központi irodájánál, mely esetleg szerződésüket is szívesen közvetíti.

Szökőév-e az 1900-as esztendő? Nem szökőév. Egyike a legnagyobb időszámítási kivételeknek. Ime a magyarázata: Minden negyedik évben a február hónapnak 29 napja van, s az év szökőév; miután az 1896-os év szökőév volt, az 1900-asnak is annak kellene lennie. Hogy még sem az, annak oka a következő. A Föld a Nap körül 365 nap, 5 óra, 48 perc, és 47 másodperc alatt futja meg pályáját. Erről az időről nem lehet azt mondani, hogy pontosan 365 és 1/4 nap. Tehát ha minden negyedik évben hozzáteszünk is az évhez egy egész napot, bizonyos idő múlva odajutunk, hogy — késünk. 1582 októberében, a naptár reformálásakor XIII. Gergely pápa elhatározta, hogy ennek a késésnek elkerülésére három 100-as év nem lesz szökőév. Ez a három az 1700, 1800 és 1900-adik év. Már a 2000-edik megint szökőév lesz. E szerint 1896-tól 1904-ig nincs szökőév. Aki tehát február 29-ikén született, most nyolc évig vár, amíg megint születésnapja lesz.

Tündér látványosság körül most minden este a Kossuth Lajos-utca sétálói elé. A Budapesti Poliklinikai Egyesület nagy jótékonyági sorsjátékának vállalata kirakatkában ugyanis villamos lámpák fényzónájában láthatja a közönség a főnyeremények szolgálat pompás gyémántos ékszereket, melyek méltók volna egy királynő ékességéül is. — E főnyeremények együtt 200.000 korona értékű fejedelmi ajándékot képeznek; ezt az ajándékot fogja ugyanis a szerencse istenasszonya a neveséges kicsiny betéért egy-egy koronáért — ennyi egy sorsjegynek ára — valakinek az ölébe dobni. Bizonyosan nincs egész Magyarországon hölgy, aki nem volna hajlandó ilyen csekély összegért megszerezni annak lehetőségét, hogy a legpompásabb diadémból, kollerből, karperecekből, melltűből, fülbevalókból stb. álló valóságos kinostár birtokába jusson. — Sorsjegyek egy koronáért minden sorsjegyelárusító üzletben kaphatók.

Irodalom.

Jelen!! A „Bolond Istók” naptára a jövő 1900. évre *Szeccsiós naptár* címmel jelent meg. Szántalan sikerült kép, remek ötlet és adoma parodizálja a szeccsiós divatot minden terén, de azért ellentétes és gyönyörködtető például ott van mindjárt a *tiszta és igazi magyar humor*. A tartalomdús naptárnak már a címkepe is egész szeccsiós világot ábrázol. A könyv ára 1 frt. Kapható minden könyvkereskedés- és dohányszobában.

A P. Didon-Kiss-féle **„Jézus Krisztus”** című nagy fölő-alakú diszumi Remek tartalma, gyönyörű illusztrációi (45 autotipiaja és főképp 20 részmetsete), sokszínű atlasz-selyem és bőrkötése, valamint tökéletes nyomdai kiállítása páratlanul teszik a magyar könyvpiacra. A mű roppant költségeit csak számos megrendelő fődöznö. Ára 45 forint. Etiam erga sacra. 100. A művet a megrendelésre mindjárt megküldi, a sacrumokat pedig másfél év alatt tetszés szerint beosztva jelöli a kiadó.

„Énekeljete az Úrnak”. Imádságos és énekes könyv a serdülő katolikus ifjúság számára. Imádságos részlet dr. Kiss János, énekes részlet pedig Kersch Ferenc, esztergomi szekesyházi karuagy szerkesztették. Az énekes rész a legszebb templomi énekeket tartalmazza, négy-szólamú és az ifjúság hangbeli fejlettségéhez alkalmazott új hangjegyzéssel. Papírja igen finom; nyomása tiszta és világos. Terjedelme 30 1/2 iv 488 oldal, melyből 7 1/2 iv (120 oldal) az imádságos részre esik. A könyvet négy autotipia ékesíti. Budapest, 1898. Ára füzve 1 frt 20 kr., igen finom és erős egész vászonkötésben piros metszéssel 1 frt 50 kr., igen finom és erős egész bőr kötésben, piros metszéssel 2 frt 50 kr. A bőrkötés kiválóan szép és erős. Sacerdotibus etiam erga sacra.

Missió könyv. Oktatások és imádságok a missió-ajtatosságok alkalmára. Szerkesztette Kisfaludy Z. Lajos. Budapest 1899. A missió-ajtatosság alkalmára igen szépen megírt, bensőségteljes imádságokat, hasznos oktatásokat tartalmaz és könyvecske. Megmagyarázza a missió mibenlétét s tanácsokkal szolgál a missió-ajtatóságokban résztvevő hiveknek. Valóban lelki épülését segítjük elő annak, kinek e hasznos művecskét kezébe juttatjuk. Meg vagyunk győződve, hogy a jövő jubiláris esztendőben, a mikor országszerte, fogszólván minden nagyobb községben missiók fognak tartatni, e könyvecske szívesen számra fog elterjedni. A kérésre fesztített Megváltó színes képével ellátott egészvászonkötésű, 92 lapra terjedő könyvecske ára csak 20 krajcár. Megrendelhető

a Szent-István-Társulatnál: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.

Szent Imre herceg. Élet- és jellemrajz. Irta dr. Karácson Imre. Budapest, 1899. 8-rét, 152 lap. A Szent-István-Társulat kiadása. A magyar ifjúságnak nem is választhatnánk melletőbb tárgyat az elbeszélésre, mint a szűzies lelkületű szent Imre herceget, szent István király korán elhunyt fiának életét. Karácson Imre a tárgy szeretetével, szépen és e mellett az anyag teljes ismeretével írta meg az életrajzot. A könyv gazdag tartalma, magába foglal mindent, a mire Imre szent királyi életének megismerése végett szükségünk lehet. Emelik a könyv értékét a magyar ifjúsághoz intézett vallásos intelmek, fenkölt jótanácsok. Szent Imre királyi életét bizonyára példaul választja a romlatlan lelkű magyar ifjúság s a dr. Karácson Imre könyvét, a legszentebb ifjui élet e hivatott magyarázóját, a legnemesebb ifju lelek hű tolmácsát csakhamar megszeretik ifjaink. A könyv címlapján a szent királyi alakja látható Roskovic Ignác remek rajzában. A nyomdai fényes kiállítás a Szent-István-Társulat sajtójának, a Stephaneumnak munkája. Ajánljuk a kedves egész vászonkötésű könyvecsket a szülőknek s minden magyar ifjunak figyelmébe. Mint ajándékkönyv bizonyára sok örömet s tanulságot lesz szülője. Ára kötve 60 kr. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében: Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28. szám.

Nyílt tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Nyilatkozat.

A „Nyitramegyei Szemle” 49-ik számában f. hó 3-án a nyílt tér rovatban a vágseredi templom szentélyének festésére vonatkozó és fot. Polacsák Ernő vágseredi plebánus ur által aláírt közleményt az alábbiakban vagyok bátor helyreigazítani.

Alulírott, igaz hogy a tek. Rétyay és Benedek budapesti cég megbízásából 6 templomot és egy szentélyt festettem, és hogy ezen cég a készitendő munka minőségére vonatkozó óhajainak mindenkor előzetesen adott kifejezést és hogy a munkálatok befejezésekor pontos felülvizsgálat tárgyává tetettek; mindazonáltal ezen cég megbízottjának, Hausner Frigyes úrnak felügyelete és vezetése alatt nem működtem, annak felügyelete alatt állni nem fogok és egyáltalában nem is állhatok, mert ahoz, hogy valakinek a munkájára felügyeljünk, őt irányítsuk, szükséges, hogy szakavatottabbak legyünk, mint az, a ki felügyeletünk, illetve vezetésünk alatt áll.

A vágseredi templom szentélyének festésénél pedig legkevésbé sem lehet Hausner Frigyes úrról, mint olyanról szó, a kinek vezetése, illetve felügyelete alatt végeztettek volna a festési munkálatok, mert ezen munka nem is készült a Rétyay és Benedek cég megbízásából, ez Hausner Frigyes úrnak magán vállalatából készült, ép úgy, mint a szérei templom.

Hausner Frigyes úrnak a vágseredi templom szentélyének festésénél az egyedüli érdeme az volt, hogy ezen munkát megszerezte; azt nekem adta át, anélkül, hogy annak kiviteli minőségére vonatkozólag a meghalványabb sejtelmé lett volna és teljesen reám bízott.

Hausner Frigyes úr az illetményeinek felvétele után Vágseredről távozott, míg a munkálatok alig fele részben voltak készitve, az átadásról még sokáig szó sem lehetett; azzal nem is kellett törődnie, nem is törődött, dacára annak, hogy a fali díszlet, a parkányzatok színezése és a szőnyegfestmények még hiányoztak, a mi majdnem a legfontosabb volt ezen munkálatoknál.

A rajzoknak és a színösszhangzatnak előállításához Hausner Frigyes úr sem szóval, sem pedig a legcsekélyebb közvonással sem járult hozzá.

Ha ezen munkálatok keresztülvitelében valakinek van jelentékeny osztályrésze, akkor első sorban Schvager Károly ur vágseredi műépítésztt illeti az elismerés, a ki körültekintő szakavatottsággal készítette a faldíszhez szükséges vázrajzokat és finom ízlésével nagy részben járult hozzá a színösszhangzat összeállításához.

A többiben az eredeti rajzok és a színkeverékek kizárólag általam készitettek.

Nyitrán, 1899. december hó 8-án.

Teljes tisztelettel

Keltscha Nándor,
festő.

Lourdesi utam emlékei.

Közlő: Benyák József.

(14)

(Folytatás.)

Paray-le-Monialtól—Toulouse-ig.

Kijelölt szállodánk: a „Hotel de la st. Famílie” sokkal magasabb lévén, mint a mily hosszú és széles, úgy nézett ki, mint a tűzoltok

gyakorló háza. Csakhogy ennek az volt az előrelátható következménye, hogy sokan kin rekedtünk. A pórul jártak közé tartoztam én is. A szálloda személyzete felajánlotta szolgálatát, hogy szereznek éjjeli szállást számomra. Az egyik előfogott, s egy járatlan, sötét utcán vezetett végig, a melynek azt hittem sohasem lesz vége. Végül egy alacsony ajtót nyitott fel előttem, minden magyarázat nélkül ezen belökött, az ajtót bezárta utánam és eltűnt. Egy Matusalem-korú anyóka előtt vettem észre magamat bent, a ki égő gyertyát tartott kezében. A jó néni azonnal észrevette, hogy engem oda „bekvartélyoztak“. Fogta az égő gyertyát, intett, hogy kövessem. Az ajtó, küszöbök, melyedések száma, a melyeken haladtunk — legió volt. Az egyik küszöb akkora volt, hogy mikor ráléptem, fél méterrel voltam közelebb a padlásához. Egy alacsony lépcsőnek végigmászása után fölértünk az „emelethe“, a hol egy üvegajtós szobácskát jelölt ki éjjeli lakásul. Az asztalra helyezte a gyertyát, egyet bókolt görnyedt fejével, s távozni akart. Én még megállítottam, megmagyaráztam neki, — a magyarázat alatt persze többet használtam a gesztusokból, mint a francia nyelvből — hogy még a hotelbe megyek előbb, s csak késő vacsora után jövök vissza aludni. Tehát ki ne zárjon engemet! — Adieu! — Eltávozott.

A szoba csendjét lassankint tompa dümögő hang kezdé betölteni, és pedig egyre erősödve: „crescendo“. A szoba összes „Stammgast“-jai, a nyugvó szobalegyek miriádjai a gyertyafény felocsudtak éjjeli szenderegéseiből, siettek üdvözölni, s oly mennyiségben röpködtek az égő gyertya körül, hogy a szobában majdnem félhomály keletkezett. Nálunk az ily öreg néni de-hogy túrnének szobáikban ily szemtelen lakótársakat. Azok akárhány felhívást, reklámot olvasnak: „Halál a légyre“ — „Száz arany egy légyért“ — vagy: „Ezer forint egy poloskáért“, — a csodaszereből mindegyikből hozatnak, s addig nem nyugszanak, a míg az ily elődsi lények a lakásból az utolsóig ki nem pusztultak. Itt még a legközönségesebb „Zacherlin“-t sem bírtam felfedezni sehol. Persze hogy akkor a szobában a legyek úgy elszaporodhattak, mint nálunk Máramarosban a zsidó polgártársak. Franciaországban ily ellenszereket talán nem is gyártanak. Az erdőben ott talán bolond gomba sem terem, már legalább „légyölő galéca“ nem. Svájcban az ily kiméletet meg tudtam volna magyarázni magamnak, mert hisz ott a halálbüntetés ismeretlen. Ott talán a kereskedő sem tehetne ki ily reklámlapot: „Halál a légyre!“ — mert könnyen bekerülhetne a dutyiba. A francia földön már csak nem terjed ily végtelen határokig a humanizmus! E házban egy francia Herman Ottó rejtőzhetett valahol, a ki vagy pókjainak etetésére, vagy experimentálási célokra tenyésztette a légyrajokat. Az állatvédő egyesület már bizonyára tizenegy rendjelet is tűzött mellé, s megválasztotta diszelnökének.

A szükséges elhelyezkedés után próbáltam a chaosból kiszabadulni, siettem a szállodába, hogy a társasvárosból nekem is jusson. Hogy mely ajtón jutottam ki az utcára nem tudom, csak azt tudom egész biztonsággal, hogy nem azon, a melyen beléptem.

A hotelben a folyosókon elterjedt fagygyúszag, később egészen konkrét alakban jelent meg az asztalon. A ételekkel sietnünk kellett, nehogy a fagygyú ételeinket megfagyjon. Az ily ételekből mindenki bizony csak csipetnyit adagolt be. Hát még az utolsóhoz hozott tejbenfőtt izetlen rizskásából!

A másnapi program meghallgatása után, a francia konyha iránt diachymuszokkal telten kiki arrafelé tartott, a merre terített ágy várta. Az esti lelkiismeret vizsgálatnál bizonyára egyikét sem érte a vád, hogy gyomrát megterhelte volna.

Az egymástól félkilométernyire elhelyezett utcai lámpák tulvilági fénye mellett „hazafelé“ indultam én is. Mikor az utcán bolyongtam, csak akkor vettem észre, hogy sem az utcát, sem a házszámot nem tudom, a hol éji szállás vár rám, sem az öreg néni nevét. De azért csak haladtam előre, mintha a háznak kellene megtalálnia engemet, s nem nekem őt. Megizzadva már, állottam meg egy sötét utcaszögleten. Ily kétségbeejtő helyzetben nem ok nélkül olvastam magamra: „Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény!“ Egy valahol elkésett francia közeledett ekkor felém. A kényszerhelyzetben ezt is megkérdeztem: Nem tudja maga, hol vagyok én szállva? — Ő szavaimat meg nem értvén, bizonyára azt gondolta, hogy így éjfél tájban „pénzt vagy életet!“ követelek tőle! — felelet helyett futni kezdett tőlem, — futott, ki tudja meddig. Ha fel nem világosították, talán mai napig is fut. — Visszafelé próbáltam most megtalálni a lakást. S ime! alig haladtam száz lépést, egy ismerős ház előtt égő gyertyával egy női alak állott, a kiből közelebből a jó néni ismertem fel. Öröme nagy volt a fölött, hogy végre mégis megérkeztem, — akkora, mint ha csak a fiatal Tóbiás érkezett volna vissza Ráges városából.

Emeletesnek csúfolt lakásomba lábujjhegyen iparkodtam fel, nehogy a szobamban hagyott törzsvendégeket felébrezzem. Törekvésem mindamellert hiábavaló volt, mert egy perc múlva már megkezdődött a „Nachtmusik“ és pedig fortissimo.

A szobában volt vagy három ruhaszekrény. Mindegyikben megőrizve voltak annak a ruhának foszlányai, melyet a jó „madame“ talán még lakodalma napján viselt. A padló hatszögű *cserépmozsákkal* volt kirakva. A falakon még két ajtót vettem észre. Nehogy később valaki onnan jöjjön megnézni mennyi pénzem van, kíváncsiságból kinyitom az egyiket. — Brrrum! — Arra lépcső vezetett a padlásra, s az ott felhalmozott tucat söprő, személtapát, csizmakefe, iskátulya et compagnie oly éktelen zsivajjal borult lábaim elé a szobába, mintha csak Samson kezei rázták volna össze az egész épületet. A másik ajtóra most már nem voltam kíváncsi. A hálófülkét kétrétű csipkefüggöny választotta el, a mely a köztársaság kikialtása napján láthatott utoljára szappanos vizet. Az ágy oly magas volt, hogy nem bíztam tökéletesen magamban, vajjon létra nélkül föl fogok-e én oda mászni.

Reggel felé, midőn alig voltam még túl álmaim exordiumán, harangkongatás vert fel álomból, hasonló ahhoz, a melylyel nálunk tűzvész, árvíz, jelentenek. Abban a balveleményben, hogy a franciák ránk gyújtották a várost, az ablakhoz ugrottam, — de ott az ellenkezőről győződtem meg. A nap reggeli sétáját végezte a tiszta égbolton, s az utcán egy-egy embert láttam haladni imakönyvvel kezében a templom felé, egyébiránt csöndes, nyugodt volt minden. Kérdősködésekre azt a feleletet nyertem, hogy itt úgy szokás *templomba harangozni*.

Főkészültem én is, s a „Chapelle de la Visitation“-ba siettem. Ennek látása, s a vele összefüggő történeti tény volt oka annak, hogy Geníttől ezt a kitértőt tettük meg felfelé. Lourdeson kívül e templomban voltam legjobban utam alatt meghatva. Padok nincsenek benne, csak font szalmaszékek, a melyek ülésre, s fordítva terdelésre használhatók. Az oldalfalakon drága fogadalmi zászlók, emléklapok, emlékképek, arany s ezüst votív szívek, fehér márványlapok, a hálaadásnak mind megannyi jelei láthatók a vett kegyelmekért. A mellékoltárok fehér márványból faragják, melyek eredetéhez bőkezű zárandokok neve fűződik. A főoltár képe Megváltónk b. Alacoque M. Margitnak való jelenését tünteti fel. A szentélyben vagy 70 vörös lámpafény szórja világát. A szentély jobb oldalán egy méter magas emelvényen, üvegoldalal drága koporsóban lát-

ható b. Alacoque M. Margit zárdauszú holttestének szerzetesi ruhában nyugvó, viaszból művésziileg készült hasonmása, mely azonban magában rejtő földi maradványait. A hatás, melyet az ily kép látása a hívő lélekre eszközöl, mindig nagy.

B. Alacoque M. Margit a templommal kapcsolatos kisebbszerű zárdában élt, több mint két évszázad előtt. Már kis korától kezdve gyakorolta magát az áhitat nemeiben, de különösen az Oltári Szentség imáadásában. Midőn élete 23. évét élte, szíve sugallatát követvén, végleg lemondott a világról hiúságáról, zárdaszűz lett, a hol még szelesebb és szabadabb tér nyílt meg az ő erénygyakorlatainak. A folytonos bűnbánat és önmegtartóztatás erényeiben mindinkább tündöklött, s az Oltári Szentség imáadásába mind mélyebben elmerült. Így méltatta a világ Üdvözítője azon nagy kegyelemre, hogy többször megjelent neki, kívülről látható, lángoló és töviskoronával övezett szívvel, úgy, mint az az említett főoltár képén is megörökítve van. Meghagyta a szűznek a megjelent Megváltó, hogy viszonzásul a nagy szeretetért egyrészt, másrészt pedig kárpótlásul a sok bántalomért isteni Szívének tiszteletét hozza be és terjessze a hívek között. A szentéletű zárdaszűz engedelmeskedett az isteni parancsnak, gyóntató atyjának, a jezsuita P. Colombiére-nek segítségével meghonosította a Szt. Szív kultuszát. *Jézus szentséges Szívének ajtatossága* azóta a mai napig is egyre tovább terjed, s az egyház az Urnap nyolcada utáni pénteket Jézus szentséges Szívének ünnepévé tette az egész keresztény világban.

Itt ringott tehát bölcsője, Parayban, a Szt. Szív kultuszának 1675. évben. Nem papok eszeltek azt ki, annak létesítése egyenes isteni parancs. Állj meg e történetnél és elmékedjél! — A 16. században elszakad a nyugati nemzetek nagy része Annak isteni tanaitól, a ki szívének vérét outá, hogy őket örökké holdogga tegye. Franciaországban a veszélyes *janzenizmus* terjed. Az emberek szíveiből kihalni készül a szeretet a nagy Jótevő irányában. S ime! a Jó Pásztor lángoló szívvel jön közéjük, mintegy vállaira veszi az eltévedt juhokat, hogy őket visszahozza oda, a honnan eltévedtek, s megmentse őket a pusztulástól, a melynek vakon neki mentek! A legesélyebbet is kész megjutalmazni, mert hisz a zárdaszűznek ígéré egyik jelenésében, hogy még a házakat is megáldja, a melyekben Szt. Szívének képe, mint tisztelet tárgya kifüggesztve leend. Hatalmas indoka volt tehát annak, hogy mi a kitértőt Parayba megtettük.

Paray Lourdes után Franciaországnak leglátogatottabb búcsujárahelye. E körülményt a szállodák nevei is fennen hirdetik: A szt. Családdhoz, a szt. Háromsághoz, a szt. Szívhez, stb. Ez feltűnik az olyan szemnek, a mely másutt egészen elütöket látott, pl. Münchenben: zu vier Jahreszeiten. A város vagy 5000 lakossal bír, utcai meglehetősen piszkosak. A kegytemplom utcája tele van boltokkal, a melyekben kegytárgyakat: olvasót, ermet, képet, keresztet stb. árulnak.

A nagy „Basilique“ (ez nem a kegytemplom) impozáns épület volna, de el van hanyagolva. Egy állványon kegyeletből gyújtott gyertyalángok mégis azt a benyomást teszik az idegenre, hogy az emberek látogatják. Másutt nagyra voluának az ily épülettel, de itt a főfigyelem a Megváltó által kitüntetett szent helyre irányul. Meghatott engem e bazilikában az ajtóhoz közel a falba illesztett nagyméretű lapos szenteltvízmedence. Kőből van, és körülbelül egy méter széles és másfél méter hosszú, a falról lecsüngő nagy fakereszt, a Fölfeszítettnek életnagyságú testével belé van állítva a medence fenekéig a szenteltvízbe. Mikor izzadtan ujjaimmal a hideg vízbe nyultam, a nagy keresztre feltekintve, önkéntelen is a nagy jelentőségű szavak jutottak eszembe: Jőjjetek hozzám, — és én megenyhítlek titeket!

(Folyt. köv.)

6

huzásra érvényes jótékonycélu — sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény a **20.000** kor. stb. ért.
Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizetjük.

Első huzás

visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:
a jótékonycélu sorsjáték

kezelősége

IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

4-7.

Korcsma-üzlet kiadó!!

Egy pozsonymegyei nagy faluban, országot mellett,

korcsma-üzlet és vegyeskereskedés

a tulajdonos agg kora miatt, **6 vagy 10 écre**

bérbe adatik

az összes állványok, üvegek és mértékekkel együtt. Az üzlettel **huzmérés** is van összekapcsolva. Tartozik hozzá **3 slucco szoba**, meleg zárt **konyha, kamara, nagy istálló, pajta és pince jégveremmel** ellátva.

Mindez évi **300 frtért** haszonbérbe adatik: vagy **2500 frton örök áron eladó** és bármikor elfoglalható.

Bővebb értesítést ad **Bugar István** korcsmáros Eperjesen (Pozsony m.) u. p. Tálós.

RÉTAY és BENEDEK

BUDAPEST, IV., Lipót-utca 21. szám.

10-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Oltárok, szószékek, képkeretek, úrkoporsók, lourdesi Mária-oltárok, Mária-trónusok stb. saját jól berendezett műhelyeinkben bármely stylus és rajz szerint szépen, szolidan és legjutányosabban készíttetnek el. Tervezetek, költségeloirányzatok készsággel küldetnek.

Elvállaljuk továbbá régi oltárok, szobrok, szószékek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos újítását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak átalakítását, melyeket kipróbált munkaerőinkkel a legszebben készíttünk el igen kedvező feltételek mellett.

A templomok megtekintését, valamint a költségvetést díjtalanul eszközöljük. Megbízhatóságunkat e téren is számos elismerő nyilatkozattal bizonyíthatjuk.

1898-1899-ik években a többi között a következő munkálatokat végeztük:

Nyitra m. Galgóc, oltár-átalakítás.	Borsod m. Szirák, lourdesi oltár.
" Gerencsér, főoltár renoválása, új főoltárkép.	" Bánhorváth, lourdesi oltár.
" Baracs, egész templom renoválása, kifestése, üvegablakok.	" Mező-Csáth, úrkoporsó.
" Moosonok, egész templom renoválása.	" Felső-Nyárad, lourdesi oltár.
" Kis-Baáb, egész templom renoválása.	" Ozd, úrkoporsó.
" Kis-Appony, egész templom renoválása és kifestése.	Csanád m. Mező-Kovács-háza, főoltár.
" N.-Kér, új főoltárkép.	Győr megye. Révfülu, két oltár átalakítása.
" Nyitra, Apáca-zárda, tornaterem kifestése.	" Gyirmoth, új oltár szentsírral.
" Ratkóc, főoltár.	" Gyarmath, Jézus Szíve oltár.
" Krakován, két új oltár.	Heves m. Pétervásár, úrkoporsó.
" Hrádek, lourdesi oltár.	" Csehi, oltár.
" Szenie, főoltár és szószék.	" Gyöngyös, Mária-oltár.
" Bajna, lourdesi oltár.	Hajdu m. Egyek, lourdesi oltár.
" Csejthe, egész templom renoválása, 5 üvegablak, két új mellékoltár.	Hont megye. Ipolynyék, főoltár.
" Szered, Jézus- és Mária-szobor.	" Deménd, lourdesi oltár.
" Madunice, egész templom renoválása.	Adás, úrkoporsó.
Pozsony m. Gerencsér, egész templom renoválása.	J.-N.-Kun-Szolnok m. Rákóczi, oltár.
" Sempye, Jézus- és Mária szobor.	" Török-Szt.-Miklós, oltár.
" A.-Dombó, egész templom renoválása	N.-Küküllő m. Bolya, főoltár és szószék.
" Pudmerie, egész templom renoválása.	Kolozs m. Bánffy-Hunyad, főoltár és szószék.
" Halmos, egész templom renoválása.	" Radnoth, főoltár és szószék.
" Kajal, új főoltár és szószék.	Moson m. Magyar-Kimle, új főoltár.
" N.-Sur, új főoltár, új mellékoltár és egész templom renoválása.	" Horvát-Kimle, templom renoválása.
" Jakabfalva, úrkoporsó.	" Püski, új mellékoltár és oltárkép-renoválás.
" Lamaes, új főoltár.	" Nezsider, főoltár.
" Cseszte, Jézus Szíve oltár.	" Hegveshalom, egész templom renoválása.
" Szilines, főoltár renoválása.	Rútít, egész templom renoválása.
Komárom m. Alsó-Galla, új főoltár és mellékoltárak újítása.	Pest megye. Budapest. Angyalföldi országos tébolyda, főoltár.
" Felső-Galla, egész templom újítása.	" Irgalmas nővérek, lourdesi oltár.
" Szent-Péter, lourdesi oltár.	" Erzsébet-kórház, oltár.
" Gyalla, új főoltár.	" Nagy-Maros, úrkoporsó.
" Dad, egész templom újítása és új főoltárkép.	" Szent-Iván, úrkoporsó.
" Kürth, lourdesi barlang szoborral.	" Fajsz, oltár.
Esztergom m. N.-Ölved, Jézus Szíve oltár.	" Adony, Szt.-Háromság oltár.
Bács megye. Szántóva, oltárújítás.	" Pomáz, főoltár.
" Ó-Szivae, lourdesi oltár.	" Taksony, főoltár.
" Baja, templom-renoválás.	" Jakabszállás, lourdesi oltár.
	" Kóka, Jézus- és lourdesi oltár.
	Szabolcs m. Tisza-Eszlár, új főoltár és mellékoltárak.
	" Nyiregyháza, úrkoporsó.
	" Sibirj, főoltár újítása.

Kárpitos- és diszítő-műhely.

VAJDA J. butorkereskedő

Nyitra-Párutca.

Ajánlja dusan felszerelt asztalos és kárpitos

BUTORRAKTÁRÁT.

A legjobb budapesti és bécsi asztalosokkal való összeköttetésem, továbbá 15 évi praksziszom e szakmában, kezességet nyujt arra, hogy nálam

jó száraz fából készült butorok

a legolcsóbb áron beszerezhetők.

Jó hírnévnek örvendő üzletem tanu-kodik, hogy kiszolgálásom mindenkor teljes megelégedésére szolgál: mélyen tisztelt vevőimnek, és ezentúl is hathatósan oda fogok törekedni, hogy a belem helyezett bizalmat kiérdemeljem.

1-4.

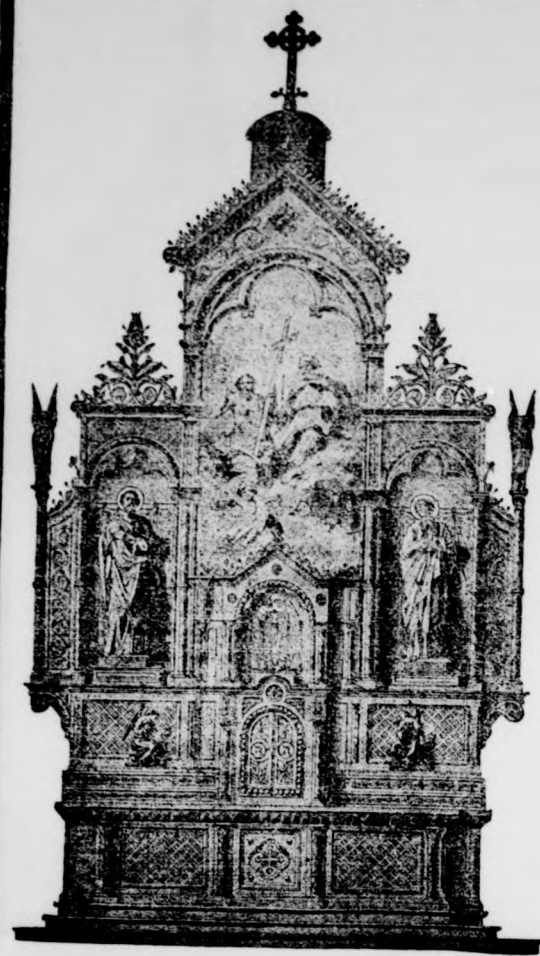
Kiváló tisztelettel

Vajda J.

Valódi Thonet-székek és a legjobb vasbutorok.

Legelőnyösebb árak!

Legelőnyösebb árak!

KRAUSE JÓZSEF

templom berendezési műterme
Selmecbánya (Hontmegye).

31-52.

Dús választék mindennemű templomi felszerelvényekből.

Mindennemű oltárok, szószek, Úrkoporsók stb. megrendelés szerint saját jól berendezett műhelyemben bármely stíl és rajz szerint csinosan, szolidan és a legjutányosabban készíttetnek el.

Elvállalom régi oltárok, szobrok, szószek, keretek stb. valamint egész templomok belső berendezését, alapos ujtását, festését, márványozását és aranyozását, ugyszintén azoknak átalakítását: mindezek nem mások közreműködésével, de saját műhelyemben készülnek. A templomokban eszközölt munkákról az árjegyzékeimben kitüntetett elismerő okiratok, (melyek bárki által megtekinthetők) szolgálnak bizonyítékkul.

A többi között a következő munkákat végeztem:

Steffultó. (Hont m.) Oltárok ujtva, a templom festve és új gyóntató-szék.	Zsarnóca. (Bars m.) Kalvária kápolnájába egy Jézus sz. Szíve oltár.
Léva. (Bars m.) Templom festve, egyes oltárok ujtva és 4 db. új Cherubin.	Nagy-Szauha. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra.
Léva. Zárda-kápolna festése és egy új goth-stylú oltár.	Tosmag. (Hont m.) Egy új és egy régi oltár ujtva.
Léva. Kórház-kápolna újbóli festése és oltár ujtva.	Kemence. (Hont m.) Egy oltár és szószek ujtva, a templom festve és egy új Lourdi oltár.
Selmecbánya. (Hont m.) Kalvárián a keresztjáró ut, valamint az ottani templomok megújítása.	Bélabánya. (Hont m.) Egy fő és két mellék új oltár és a templom festve.
Selmecbánya. Katharina-templom részére egy új mellékoltár.	Hodiusbánya. (Hont m.) Oltárok ujtva és a szentély f. stve.
Selmecbánya. Erzsébet kápolna részére egy tölgyfából készült goth-stylú oltár.	Pozsony-Beszterce. (Pozsony m.) Egy új feltámadás.
Selmecbánya. Havi boldogasszony-templom részére egy goth-stylú oltár.	Garam-Rév. (Bars m.) Egy Lourdi oltár ujtva és a templom festve.
Vihnye. (Bars m.) A fő- és 2 mellékoltár szentségtartója ujtva.	Tövis. (Zólyom m.) Egy új szent sir.
Hont-Besenyő. (Hont m.) Két oltár és egy szószek ujtva.	Zaluzsány. (Gömör m.) Egy új Jézus sz. Szíve oltár.
Alsó-Almás. (Hont m.) Egy új római stylú főoltár, gyóntató-szék és templom festése.	Dalmád. (Hont m.) Egy új főoltár, Nep. sz. János koszorú és a templom festve.
Ipolyságh. (Hont m.) Egy Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár sz. sittal.	Jakabfalva. (Zólyom m.) Egy új goth stylú mellékoltár.
Hosszafalu. (Nyitra m.) A templom festve és oltárok s szószek ujtva.	Ürmény. (Nyitra m.) Egy sz. József szobor állvánnyal.
Egeg. (Hont m.) Egy új Lourdi és egy Jézus szent Szíve oltár.	Nagyvárad. (Bihar m.) A kórház kápolnája részére egy új főoltár.
Vámos-Ladány. (Bars m.) A templom festve és egy új Lourdi oltár.	Magaslak. (Hont m.) Két új mellékoltár és keresztjáró ut.
Repistye-Váralja. (Bars m.) Egy új goth-stylú oltár.	Szt. Antal. (Hont m.) Egy szent sir és egy nagy zászló.
	Aranyosmaróth. (Bars m.) Egy új Jézus sz. Szíve szobra állvánnyal.
	Szélakna. (Hont m.) Ut oltár, egy szószek ujtva és egy új sz. sir.
	Lesenye. (Hont m.) Egy új Lourdi és 1 új Natália szobor.

HIRDETMEÉNYEK

NYITRAMEGYEI SZEMLE

részére jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZUPERFOSZFÁT,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléke, továbbá

I-a RÉZGÁLIC 98-99%

jegecekben és őrlve, valamint egyéb

permetező-anyagokat

legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA“

MÜTRÁGYA, KÉNSAV ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN, Váci-körút 21.

Husár István könyvnyomdája Nyitrán.